

Rond boerderij Groenendal in oud-Steenderen

Gerda Emsbroek-Huetink (81) heeft een wonderlijk geheugen voor namen en jaartallen. Haar hele Huetink-stamboom heeft ze in het hoofd zitten, compleet met alle vertakkingen naar de Steenderense families Wijers, Breukink, Pennekamp, Schieven enzovoorts. Door regelmatige huwelijken over en weer tussen al die families lijkt het een haast onontwarbare kluwen. Er werd inderdaad in zeer kleine kring getrouwd. Het boerenbezit moest immers bijeen blijven. „Goed was het niet”, meent de geboren Steenderense, die al sinds haar huwelijk in 1941 in Vorden woont.

Samen met oud-plaatsgenote Jo Breukink haalt Gerda voor het raam, met fraai zicht op de Vordense molen, herinneringen op uit haar jeugd op de boerderij Groenendal. Dat was 'op de diek', aan de tegenwoordige Ariensstraat 52 (nu autobedrijf Van Loenen).

Mevrouw Emsbroek vertelt: „Vaders oudershuis was 'de Welle' in Steenderen, zijn vader kwam weer van 'Janboer Wijers' ofwel Groot Huetink, waar de familie Huetink al vanaf 1650 woonde. Vader trouwde aanvankelijk in bij het oudershuis van moeder, Johanna Groenendal, in het Twentse Diepenheim. Daar werden de eerste kinderen geboren. Maar mijn grootouders schreven telkens brieven naar Diepenheim in de trant van: wat doe je daar toch op die zandhoop, kom toch naar de klei. En zo besloten mijn ouders naar Steenderen te verhuizen. Ze bouwden er in 1912 de boerderij Groenendal, waar ik in 1915 werd geboren.”

School

Gerda Huetink zat op de openbare school bij meester Koersman en juffrouw Schoonheim. Ze wilde graag verder leren, maar moest thuis in de huishouding werken. Na lang aandringen mocht ze

rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen
suggesties en aanvullingen 0543
472603

16 12/196

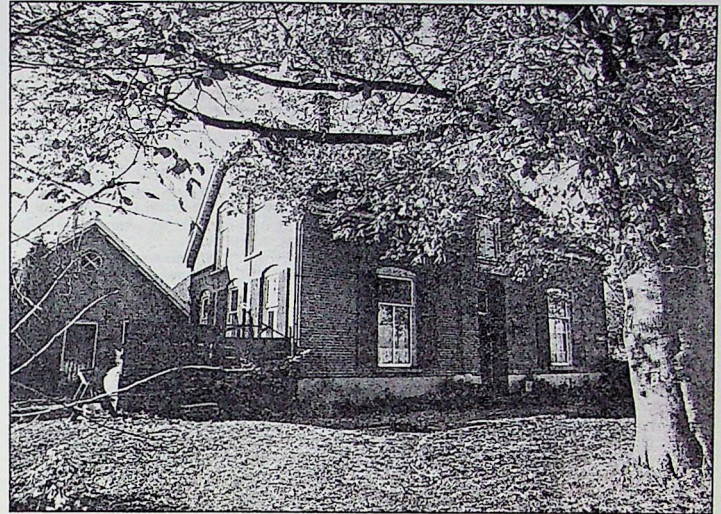
naar de huishoudschool in Zutphen, maar toen moeder last kreeg van bronchitis, moest ze weer van school af.

De Huetinksdijk was bar modderig en vaak stond de omgeving blank, vooral in 1926. De mensen moesten zich per aak verplaatsen. Dat was lastig want je bleef vaak steken in het prikkeldraad dat onder het water zat. En altijd maar die Zutphense Courant volgen voor de waterhoogten bij Keulen. Thuis was geen waterleiding en geen elektriciteit.

Jan Wouter Emsbroek van de winkel in huishoudelijke artikelen annex koperslagerij uit Vorden verkocht moeder in 1935 butagaslampen. „Het was een knul met rode wangen” herinnert Gerda zich. „Hij kwam wel verdacht vaak. De reden is duidelijk, want hij werd in 1941 mijn man. Mijn oom Arend zag de verkening eerst niet zitten, omdat Jan Wouter geen boer was. Hij zei: 'Gao toch naar de Hengelse peerdenmarkt'. Hij meende dat daar nog wel een vrijgezelle boer te vinden was.”

Rooms

De vroegere buurt in Steenderen was nogal verdeeld door de geloofsscheiding katholiek en protestant. Gerda: „Mijn moeder was nogal neutraal en trok zich er niet zo veel van aan. We hadden bijvoorbeeld een roomse dokter en kapper. Mensen begrepen dat niet en zeiden vaak verwijtend: we

◆ De voormalige boerderij Groenendal in Steenderen, nu autobedrijf Van Loenen. (Foto Hans Groenle)

3310

snappen niet dat je naar die roomse kapper gaat.”

Jo Breukink meent dat het niet zo zeer de dominees, maar vooral de pastoors waren die de tegenstelling aanwakkerden. „Alles moest strikt gescheiden zijn. De pastoor vond het bijvoorbeeld niet goed dat mannen van twee religies samen in de muziekvereniging zaten. De bekende pastoor Alphons Ariens was voor verdraagzaamheid, maar werd prompt overgeplaatst.”

Bij Huetink kwam af en toe de roomse zadelmaker Toon Eijmans een tijdje in de kost om al het paardentijd op te lappen. Dat was in die tijd al heel wat. Op Groenendal werd met zware Belzen gewerkt. Het was een gemengd bedrijf met melkvee, varkens en kippen.

Een speciale herinnering is het stoppelhanen, als de aardappellogst binnen was.

De burens, kleine boertjes die aan het rooien hadden meegeholpen, werden dan met hun vrouwen dan 's avonds op Groenendal uitgenodigd. Een voor een kwamen ze binnen met een 'gnaoend'. Moeder vulde een grote pot half met half rundvet half varkensvet en slaolie en daar gingen de kleine aardappels met schil en al in.

Winkelmeisje

'Bräoderkes' heette deze tractatie, die op tafel kwam na de koffie met Buisman en geklopte melk. Met de 'schuumspon' werden dan de aardappeltjes op borden geschept. Tegenover die hulp bij het aardappelen rooien stonden

vaak paardendiensten met ploegen, eggen en dergelijke.

Om het zakenleven te leren kennen werd Gerda voor haar huwelijk twee jaar winkelmeisje bij Wilbrink in Beekbergen, elke week op de fiets helemaal langs het Apeldoorns Kanaal. In Vorden deed ze na de trouwdag de winkel in elektrische apparatuur en huishoudelijke artikelen. Een drukleventie. In 1949, toen in de kolonijnen gestaakt werd, begon haar man met het bouwen van olietanks. Hieruit is later op het Vordense industrieterrein het grote metaalbedrijf De Gems voortgekomen, waarin nu de beide zoons werken. Een oud-oom van haar man begon samen met studiegenoot Poesse de bekende rijwielfabriek Empo (Emsbroek-Poesse).